

Тема: Механізм захисту прав людини

План:

1. Юридичний механізм захисту прав людини.
2. Міжнародні та європейські стандарти захисту прав людини.
3. Система правозахисних організацій.

Література: Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти / О. О.Гісем, О.О. Мартинюк.— Харків: Вид-во «Ранок», 2018. — 192с. (ст. 37-40).

1. Юридичний механізм захисту прав людини

Юридичний механізм захисту прав людини - це можливості здійснення громадянами певних вчинків щодо захисту власних прав і свобод.

Конституція України передбачає можливості здійснення громадянами дій, спрямованих на захист їх прав і свобод, як:

- захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань;
- об'єднуватися в політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод;
- проводити збори, мітинги, походи і демонстрації;
- направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення до органів державної влади;
- захищати в суді свої права і свободи;
- звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
- звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних установ або органів.

Конституція України досить чітко визначає систему органів та посадових осіб різних рівнів, які повинні захищати права і свободи людини і дитини.

Це: Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, місцеві державні адміністрації, підсистема судів загальної юрисдикції та спеціалізованих судів, Конституційний Суд України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, прокуратура, адвокатура, інші правоохоронні органи України.

2. Міжнародні та європейські стандарти захисту прав людини

Якщо громадянин України вважає, що його права порушено, він може звернутися із заявою до державного органу або до суду. Це право йому гарантує Конституція України.

Європейський суд із прав людини є унікальним міжнародним юрисдикційним органом, оскільки, на відміну від класичного міжнародного суду у сфері прав людини, право на звернення до нього не лише є відкритим для індивідів, а й не обумовлюється необхідністю висловлення на це згоди відповідної держави. Рішення Суду є юридично обов'язковим для держави, вони безпосередньо впливають на розвиток її правової системи.

Для того щоб заяву громадянина розглянули в міжнародному суді, варто звернутися з заявою лише тоді, коли вичерпано всі національні засоби розгляду — тобто справу розглянули не лише суд першої інстанції, а й усі суди, до яких громадянин може звернутися у своїй країні. *Важливою умовою прийнятності заяви є те, що суд може розглядати лише порушення з боку органів державної влади, але не може розглядати порушення з боку приватних осіб чи недержавних організацій.*

Важливо пам'ятати про терміни подачі заяви до Європейського суду - *протягом шести місяців* від дня винесення рішення останньою судовою інстанцією країни, щодо якої подається скарга.

3. Система правозахисних організацій

До системи національних органів, які захищають і гарантують права людини й громадянина, входять:

- Верховна Рада України;
- Президент України;
- Конституційний Суд України;
- Кабінет Міністрів України;
- центральні та місцеві органи державної виконавчої влади;
- органи місцевого самоврядування;
- Служба безпеки України;
- прокуратура;
- суд;

- політичні партії та громадські організації, профспілки.

Завдання:

1. Перегляньте відео за посиланням

https://www.youtube.com/watch?v=VHL_sgXVHiE

2. Дайте відповіді на запитання (письмово):

Хто може звернутися до Європейського суду з прав людини?

Коли був створений ЄС з прав людини?

У якому місті засідає ЄС з прав людини?

Яка процедура звернення до ЄС прав людини?

У якій кількості суддів засідає Суд у найважливіших питаннях?

У якому випадку Суд відхиляє заяву заявника?